

Kdaj jagode presajati. Rudeče jagode morajo meseca avgusta ali začetek septembra presajati. Za to se izberejo močne in dobro okorenjene rastlike, ki imajo lepe, zdrave vitice. One vitice, ki so najprej vzrastle, se pri presajanju ne smejo porezati. Jagode se sade v grede, ki so bile dobro s govejim gnojem pregnojene in globoko prekopane kakih 44 centimetrov rastlina od rastline. Pred zimo se morajo grede na 4—5 centimetrov debelo s kratkim gnojem potrositi. Tako zasajene jagode rodijo že prihodnjo spomlad obilno in debele sadeže in se smejo 3 leta na gredi rasti pustiti.

Žaganje kot nastelj ohrani živinsko stajo, ker vse mokre živinske izločke rado posrka, suho in ravno za tega del prav dobro za nastiljanje. Kar se njegove gnojivne vrednosti tiče, je vendar žaganje dosti manj vredno, ko slama. Vendar pa se more nastiljanje z njim živo priporočati tam, kjer slame primanjkuje ali kjer se slama za višo ceno nekam drugam porabi da.

Dolenjskim vinogradarjem na Kranjskem sedaj marljivo razlaga nevarnost pretečo po trtni uši g. Anton Ogulin. Ob enem skuša v imenu kmetijske družbe kranjske osnovati s pomočjo županov odbore, ki bodo nadzirali vinograde, da se trtna uš ne razširi. Pri nas pa nič ne čujemo, kaj mislijo storiti s trtno ušjo v Brežiškem okraju.

Sejmi na Koroškem 25. julija v Strassburgu, v Saksenburgu, v Rajhenfelsu, 26. jul. v Kotaričah, 28. jul. v Gradišči.

Dopisi.

Iz Podjunske doline na Koroškem. („Slov. Gospodar“ — strela — novi knezoškof.) Za Slovence na Koroškem je bilo pač silno potreba, da so nekateri blagi rodoljubi na nje pomislili, ter jim več iztisov „Slov. Gospodarja“ naročili. Z veseljem segajo sedaj po poslanih listih. Bog daj, da bi čitanje teknilo k oživiljenju naroda. Blagim rodoljubom pa prav prisrčno zahvalo! — 8. t. m. je v Dobrežovo pohištvo v Šetarovesi strela vdarila; tesač, ki je streho popravljaj, se po slapu zmočen začne valjati doli po strehi, pa k sreči se zavali za prislono lesto, tako, da se mu ni zgodilo nič kaj hudega. Tudi je vihar taisti dan več stuhov podrl. Druge škode, hvala Bogu, ni napravil. — Naš novi knez in škof Peter so izdali svoj prvi pastirski list, v katerem pozdravljajo svoje verne s besedami: „Mir vam bodi!“ List ima 3 dele; v prvem voščilju mir vsakemu človeku, v drugem vsakej hiši, in v tretjem celem škofiji, Nemcem in Slovencem. Bog daj, da bi novi višji pastir tako očetovsko skrbeli za nas zapuščene Slovence, kakor rajni knezoškof Valentin.

—m—

Iz Ptuja. Dne 28. jun. imela je skupščina veliko posestnikov zopet dopolnilno volitev, ker je vsled zavratne tožbe ptujskih liberalcev onokrat v

okrajni zastop izbrani velečislani okrajni sodnik g. L. več ali manje bil primoran poverjeni mandat odložiti. Kdor ne vé, kako težko je kmetu silno delo doma pustiti, ne more mu skoro zameriti, če ob pravem trenutku ne dospe na volišče; itak moramo zopet naglasiti, naj se v bodoče nikdo ne izgovarja, jaz sem moral takrat to ali to storiti, ko sem se z doma podal in za tega del sem se zanesil, ali pa: jaz pa zato in zato nisem mogel priti. Volitve v okrajni zastop so že zato velevažne, ker gre tu za denar celega okraja. V siromašnih letih, kakor njih zaporedoma imamo, bogme ni šala plačevati blizu 36.000 fl. okrajne doklade, pa razve onesrečenega Borlskega mosta, na kojem še dve tretjini dolga, skoro nikjer ničesar ni videti. Pa temu ni se čuditi, če se pomisli, v katerih rokah bil je okrajni zastop čez polnih 12 let; od lanskega leta sem pa še ni mogla vsa gnijolota odstraniti. Na srečo, da smo si pridobili, sicer še ne jako, pa itak zanesljivo večino 21 glasov. Bilo nas je v početku 25, ali na gorko našo žalost umrl nam je blagi g. dr. Škrabar, 3 pa so se izneverili. Toda tolažimo se, saj vemo, da je med 12 učenci našega Gospoda tudi bil en Judež Iškarjot; pa tudi to vemo, da se tudi ta v kratkem po tem sam na vrbači obesil. Videti večino okrajnega zastopa v okrajnih rokah in na čelu značajnega moža, kojega spraviti s poti pravice in pravičnosti nikakor ni mogoče; to je ona ljuta rana, koja ptajske liberalce noč in den peče, njih čemer in jezi, malo da ne zbesnijo. Oh! kako lepo bi bilo, zdihujejo sedaj naši Brezniki in Piski, ko bi liberalci sami bili v okrajnem zastopu, ali ti „safermiljonski klerikalci“ so nam vedno strašno na poti; zato moramo vse žile napeti, da tega ali onega po dobrem ali hudem pridobimo ali odpravimo, posebno zdaj pri dopolnilni volitvi bo zgodna prilika. In res se njim je posrečilo spraviti v zastop Borlskega grofa. Vsled te volitve nameravali so pre liberalci razsvetliti svoja okna, ali ker so doznali, da bo kar tri četrtine mesta ostalo temno in da bo se izbor, proti kojemu je slovenska stranka vložila protest, brž ko ne še prevrgel, so si svečnjake jezno zopet poskrili.

Iz Brežic. (Izlet.) 26. jun. podali smo se učenci vinorejske šole pod vodstvom g. Keca, našega vrlega učitelja, s poštnim vlakom na izlet v brežko okolico. V Brežice smo večer ob 7. uri došli in tamkaj prenočili. V ponedeljek v jutro napotili smo se v Staro vas, ki je od Brežic kaki dve uri oddaljena. V Stari vasi smo v krčmo g. Valon-a šli, kateri nas je s svojim sinom prijazno sprejel in nam dobro postregel. Po obedu vodil nas je mladi g. Valon, kateri je bil na neki kmetijski šoli in zdaj očeta krepko na roko gre pri gospodarstvu, v vinograde, kjer trtna uš gospodarji. Tukaj je zelo žalostno. V sredi vinograda so trsi suhi, med tem, ko še okolo robov vinograda trsje lepo žene in tudi precej grozdja nosi. Uš skušajo s tem zadrževati, da prilivajo posameznim trsom

ogljenčevega žvepleca, vendar je uspeh le majhen, ker se ta mrčes strašno naglo množi in razširja. Tukaj sem došli so tudi 4 gospodje, med njimi tudi g. Žnideršič, deželni poslanec, kterege je upokojeni stotnik g. Bök spremljal. Ti gospodje so nam razlagali, kako mrčes zatirajo in koliko vspeha pri tem imajo. Rekli so tudi, da si ne morejo drugače pomagati, kakor da bodo vinograde s trsjem ameriških plemen zasajali. Vrnili smo se potem nazaj k Valonu, kjer smo si potem večer s petjem krajšali. Tudi napitnice so se vrstile nemške in slovenske. Drugi den pogledali smo še na Bizeljsko, kjer je toča precej veliko škode naredila, ter smo se potem na brežki kolo-dvor odpeljali. V Maribor dospeli smo ob 7. uri zvečer. Na to priklenem pa še zahvalo, v imenu vseh sošolcev. Pristrčno zahvalo izrekam brežkima gospodoma Žnideršiču in Böku, da sta nam čast skazala se z nami pečati, v drugo pa posebno gospodoma Valon, za gostoljuben sprejem in izvanredno dobro postrežbo.

V. K.

učenec III. razreda vinorejske šole.

Od sv. Jungtke na Pohorji. (Toča.) V četrtek 7. t. m. zvečer ob 6. pridere doli iz nad Vitans-ke planine huda ura, ter nam gorjanska žitna polja, ozimino in jarino in v znožji gorice, da se krasniših misliti ne da, in vse v kratkih minutah popolnem uniči. Debela ni bila, pa gosto je brila toča z grozovito silo. Vsi južnopohorski hribi bili so bela pena. Čisto vničeni so to stran kraji: Sv. Kunigunda, Gorenje, Črešnava, Lokva, Boharina, Padežki vrh, Zlakova do Zrečkega polja in sv. Barbare, spodnji Resnik, Skomarje, nekoliko menje: viši Resnik, Planina, Koroška ves, Bezovjo, Kovački vrh, Božje. Zdaj pojdemo ozimino in jarine za nastelj kosit, ajdo bi sejali pa semena nimamo. Za prvo silo smo si bili od predlanske grozovite enake nesreče oddehnili in spet je tu nova bitkost. To je naših gruntov veliki čisti dohodek. Naj-nevarniši čas je še pred nami. Pa obupali ni-kakor ne bomo. On, ki dopusti rano vsekati, jo bo vedel tudi zaceliti, in toliko bladiti, da bo prenesti.

Iz Slov. Bistrice. (Toča.) Dne 7. jul. ob 1/2 6 uri zvečer imeli smo tukaj nevarno hudo nevihto. Nebo se je hipoma otemnilo in v par minutah se je vsula toča — kar suha, debela kot orehi. Po toči pa ploha gosta, kakor bi se bil oblak vtrgal. Vinske gorice v Šmicebergu in Ritoznojci so popol-nem uničene. V slavnem Brandnerji štrle goli trsi kvišku, od daleč se vidijo vinogradi čisto rujavi, kajti trs nima zelenja več in kar vidiš, to je gola zemlja. Menj poškodovane so tudi občine Visovlje, Nova gora, Juršna vas, Toriška ves, Tinje, Gabrnik, gorenja in dolenja Poljskava i. t. d. — Po neka-terih občinah je nevihta drevesa izruvala, pri Pra-garskem so bili močni vrtinci, ki so senene voze kar pokoncema preobračali, da so potem kolesa molela kvišku. Na Klopeah je vihar prevrnil voz

naložen z dvema polovnjakoma vina. Mej Pra-garskim in Račjem je vsled hude ure moral baje ustaviti se celo železniški vlak, kajti vrglo je celo en vagon iz tira. Tičev je vsled toče mnogo ubitih. Tudi otroka na polji pozabljenega je toča poškodo-vala tako zelo, da bo menda umrl. Škoda je jako velika in posestniki hodijo denes s povešenimi glavami okolo, marsikomu je toča vzela zadnje upanje, bodočnost kaže le — beraško palico. Slov. Narod.

Od Mure. („Tagespost“) je Cerkvi in našej narodnosti sovražen časnik, ki izbaja v Gradei. Totemu listu piše nekdo iz Radgone, da priljub-ljeni in občespoštovani učitelj na realki v Ljuto-meru ni skušnje delal iz nemščine, da je toraj „nevaren“ za tamošnje Nemce! Kolikor je nam znano, je ravno na robe. Po odhodu g. Lapajne-ta je g. Kryl, rodom severni Slovan, namenil še le napraviti skušnjo iz slovenščine, samo da bi zamogel prositi za takrat izprazneno službo nad-čitelja v Ljutomeru. Tako so ljudje znali praviti. Toda, menda se ni hotel „degradirati“, če ravno je nadučiteljska služba boljša od one na realki, ki je po „Tagesposti“ plačevana z „nemškim“ denarjem. Sicer pa v njegovej šoli nemščina ni v „nevarnosti“, ker slovenskim otrokom mora pred-mete razlagati v nemškem jeziku, a tega bi ne mogel in ne smel, ko bi ne bil napravil skušnje iz nemščine. Slovenščine se je marljivi gospod sam naučil. Kaj bi npr. Nemci na Dunaji rekli, ko bi njihove otroke učitelj podučeval s pomočjo sloven-skega jezika? Le po naših šolah je tako na robe svet. Pokojni dr. Gottweis je za Ljutomer in nje-govo premoženje storil veliko dobrega. Ljutomer-ci bi to znali bolj na drobno razložiti. Med ostalim je napravil ustanovo za nekšno gospodarsko šolo. Ker so pa takšni zavod oživili v Gradei in pozneje v Mariboru, zatoraj so v Ljutomeru napravili šolo, ki bi gospodarstvenej bila vsaj nekako podobna. To so pa o svojem času bile realke. V Ljutomeru se je ove vrste šola začela (če se ne motim) leta 1862. Iz tote ustanove zaslužnega Gottweisa se plačuje učitelj na realki. Pokojni dobrotnik ni mislil, kakšni ljudje bodo sodili o „narodnosti“ denarja, ki si ga je bil med Slovenci skupil Slo-vencem pravičen mož. Ko bi naš materski jezik tako spoštoval, kakor žali Bog nekteri po-sili-nemci, po tem bi svojemu sinčeku na grobišču v Cezan-jevcih ne dal napraviti slovenskega nadpisa z besedami: „Tukaj moj Friček spi“ itd. Kaj toraj kvasi Radgonski dopisnik v „Tagesposti“? — Drugemu „Tagespostinemu“ dopisniku iz „Ljuto-mera“ je pa deželni poslanec, g. Kukovec, trn v peti. No, zakaj neki? Zavoljo tega, ker se je pri-družil slovenskim romarjem v Rim. Totemu je že v „Gosp.“ str. 211 odgovoril nek ljutomerski do-pisnik. Tukaj si upamo trditi, da „Tagespostin“ poročevalec ne prebiva v Ljutomeru. Če se pa motimo, ga vsaj hočemo podučiti, da omenjeni gospod ni poslanec tudi za ormožki okraj, kakor

„Tgspst.“ pravi, ampak samo za ljutomerski in gornjeradgonski. Omenjena dva dopisa pa zopet spričujeta o resnici, da je človek, ki ga „Tgspst.“ blati, — pravi poštenjak. Zatoraj bomo tudi prav dali nekemu, ki je nedavno rekel, da bi ga bilo sram, ko bi ga hvalili takšni časniki, kakor je „Tagespost“, „Marburger“ in „Cillier Zeitung.“

M. K.

Iz Ormoškega okraja. Dne 2. junija je imelo učiteljsko društvo mesečno zborovanje v Središči. Po prav izvrstnih v našo stroko spadajočih predavanjih je zahteval predsednik društva g. Feliks Majcen, da bi mu pritrdili k resoluciji, ktero je v našem imenu že odposlal nemškemu graškemu „Lehrerbund-u“. V tej resoluciji je g. Majcen „v imenu ormoškega učiteljskega društva“ pritrdil in pristopil peticiji graškega Lehrerbund-a — „zoper“ Lienbacherjev predlog o polajšbah 8-letnega šolanja. Navzoči učitelji smo bili čez to samovoljno ravnanje predsednikovo jako iznenadeni in ko je g. Majcen na to dal za to resolucijo glasovati, so mu pritrdili le mlajši učitelji, akopram niti pravega pojma nimajo o dotičnem predlogu. Pravijo, da je g. Lienbacher zoper 8letno šolanje vseskozi; to pa ni res. G. Lienbacher želi, naj bi se na kmetih tistim staršem, ki so 6 let deco uspešno v šolo pošiljali, dovolilo 7. in 8. šolsko leto nadomestiti dajati s pošiljanjem otrok v nadaljevalno šolo. To je razmeram na deželi popolnem primerno. To so starejši učitelji tudi spoznali in zato niso resoluciji pritrdili. G. Majcen se je na to pogrozil, da bo vse tiste učitelje, ki so zoper njegov predlog v „Pädagog. Zeitschrift“ kot apostole 8letnega šolskega obiskovanja zdelal. Zoper takšno ravnanje protestujemo. Dobro vemo, da je ta resolucija le skuha ptujskega inšpetorja Rannerja in ormoškega „Konjeslava“. Od g. Majcena nismo nikoli dosti takta pričakovali in si bomo prihodnjič za predsednika našega društva izkušenega moža izvolili, ki ne bo plesal, kakor mu „Konjeslav“ in Ranner godita in ki tudi v naše delovanje protinarodne politike vtikal ne bo. Pozora je treba pri bližajoči se volitvi v tukajšnji okrajni šolski svet, da dobimo zopet narodnega učitelja kot zastopnika. Od neke znane strani se za dva nemškutarja g. Košarja in g. Juršo agitira, tedaj pozor! Star učitelj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vedno bolj se jasni zavoljo tepežov v Pragi, da so jih pozročili nemški liberalci, podpirani od ščuvarskih novin, ki so začele že Bismarka na pomoč klicati. Ob enem so nemški-liberalni poslanci v Pragi in Dunaji, kder je tudi Schmiderer in Ferregger zraven bil, izdali ščuvarske pozive do Nemcev, češ, da so sedaj v nevarnosti od Slovanov Bog vedi kako pozobani biti. Nekoliko Nemcev so res tako iznemirili; kajti čujemo, da so nemški turnerji pre-

bravši „poziv“ napali česke delavce in enega z nožem hudo ranili v Reichenbergu. dalje so se v Jaromeru nemški in česki vojaki zaradi tega stepli, naposled so začela mesta Dunaj, Gradec, Celovec, Maribor itd. v občinskih sejah kregati se na praške tepeže in po svetu telegrafirati, kako so si Nemci sedaj v strahu zaradi življenja, in konečno so še nemško-liberalni poslanci sklicali v Purkersdorf pri Dunaji mnogo poslušalcev in strahovito psovali na ministre, Slované itd., da so bili vsi dunajski listi zaplenjeni, ko so poročila donesli. Prav za prav bi imel vladin komisar kričaje v Purkersdorfu razpoditi; no, okrajni glavar tamošnji, liberallec baron Lasser, se je hitro naredil bolnega, odposlani komisar je pa nalašči vlak zamudil uradniki zaplenjajoči liste prišli so čisto prepozno, česki c. k. namestnik Weber ni hotel iti iz kopališča v Prago ljudij mirit, njegov prvi uradnik je skoz prste gledal nemškim dijakom nosečim puntarsko-nemške boje: rudeče-črno-žolte in na trakih letno številko 1848 . . . Vse to je merodajne kroge napotilo v trdneje postopanje: česki c. k. namestnik baron Weber je mahoma dobil odpust in je fml. dr. Kraus na Česko poslan, prvega uradnik plem. Grtner je hipomo odstavljen, tudi liberalni deželni glavar Tirolski baron Fedrigotti je odpravljen; liberalni listi, kedar preveč kričijo, so konfiscirani. Bil je pa že skrajni čas, da se je začelo rogoviležem tako na prste stopati. — Kranjski deželni šolski svet je sklenil vse šole na Kranjskem kolikor mogoče ponemčiti pa ne bo pomagalo nič, kajti njegovi dnevi so štet, z novimi volitvami v deželni zbor pa odlenka ovim gospodom za vselej. — Nemški listi poročajo, da hoče iz Savinjske doline 50 rodbin izseliti se v Ameriko. Preden to storijo, naj dobro premislijo, mnogi so pri izseljevanji prišli v roke goljufnim agentom in bili v kratkem vsega oropani in brez pomoči puščeni; sploh pa bi bolje kazalo v bližnjo Bosno iti prej, nego v daljno Ameriko. — Pred Trstom je na morji 9 velikanskih angleških oklopnih. V Spljetu je 80 lahonov napalo Hrvate kričaje: evviva Italia, morte ai Croati, t. j. živeja Italija, smrt Hrvatom! Vojaki so morali primarširati mirit. — Hrvatski sabor je razpuščen; kmalu vršijo se volitve. Na Ogorskem je Tiszajeva stranka pridobila 18 glasov; hudo nevarno pa je narastla skrajna levčarska stranka Košutova, ki hoče ogorske dežele popolnem odcepti od nas: stranka šteje že 90 glasov!

Vnanje države. Nemški cesar, stari Viljelm pride 15. jul. zopet v naše kopališče Gostinjsko v Saleburškem. V Eichstātu so obhajali 700letnico sv. Vilibalda, došlo je mnogo škofov, opatov itd. tje; zunanji duhovnikom pa je bilo prepovedano pridgati. — Ruski car je ukazal pri vojaštvu stroške za 30 milijonov rubljev zmanjšati. — Turški sultan je Grkom uže izročil mesto Art in Ponto, zastran ostale dežele pa se je začel zopet kujati;